

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Kā tiek ievēlēti vietējās varas pārstāvji

Sagatavojis Mājokļu, pašvaldību un kultūras mantojuma departaments

gov.ie/housing

1.	Vietējo pašvaldību struktūra un pārstāvība.....	3
2.	Tiesības kandidēt vēlēšanās	3
3.	Kurš var balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās?.....	4
4.	Vēlētāju reģistrs	5
5.	Alternatīvā balsošanas kārtība	6
5.1	Saraksts vēlēšanai pa pastu	6
5.2	Īpašais vēlētāju saraksts	7
6.	Kad notiek vietējo pašvaldību vēlēšanas?.....	8
7.	Kā tiek organizētas vēlēšanas?	9
8.	Kandidātu izvirzīšana.....	9
9.	Balsojums	10
10.	Balsošana	11
11.	Balsu skaitīšana	12
12.	Vēlēšanu rezultāti.....	14
13.	Lūgumraksta iesniegšana tiesā	15
14.	Priekšsēdētājs/Mērs.....	15
15.	Deputātu pagaidu Mandāti.....	15
16.	Izdevumi un ziedojumi.....	16
17.	Vietējo pašvaldību vēlēšanu tiesiskās normas	17
18.	Citas brošūras.....	18

1. Vietējo pašvaldību struktūra un pārstāvība

Pēc 2019. gada vietējām vēlēšanām, Īrijā ir 31 vietējā pašvaldība ar 949 ievēlētiem deputātiem, kas tiek iedalīti šādi:

	31 vietējā pašvaldība	949 deputāti
Apgabalu domes	26	765
Pilsētu domes	3	112
Pilsētu un apgabalu domes	2	72

Apgabalu domes atbild par vietējo pārvaldi 26 administratīvajos apgabalos (tajos ietilpst 24 ģeogrāfiskie apgabali, ieskaitot Dublīnas apgabalu, kas ir sadalīts trīs administratīvajos apgabalos).

Pilsētu domes atbild par vietējo pārvaldi šādās pilsētās: Dublīna, Korka un Golveja.

Pilsētas un apgabala domes ir atbildīgas par Limerikas un Voterfordas apvienotajām pilsētām un apgabala teritoriju vietējo pārvaldi.

2. Tiesības kandidēt vēlēšanās

Jebkurš Īrijas pilsonis vai vienkāršs valsts iedzīvotājs, kurš ir sasniedzis 18 gadu vecumu un uz kuru neattiecas tālāk minētā tiesībnespēja, ir tiesīgs piedalīties vēlēšanās vai izvirzīt deputātu kandidātus un tikt ievēlēts par vietējās pašvaldības deputātu.

Tiesībnespēja

- Eiropas Kopienu Komisijas loceklis;
- Eiropas Parlamenta deputāts;

- Eiropas Kopienu Tiesas tiesnesis, ģenerālvokāts vai sekretārs;
- Eiropas Kopienu Revīzijas palātas loceklis;
- Dáil Éireann (Īrijas Parlamenta apakšpalātas) vai Seanad Éireann (Īrijas Parlamenta augšpalātas) deputāts;
- valsts konstitūcijā noteiktajā kārtībā iecelts tiesnesis vai finanšu inspektors un galvenais revidents;
- Garda Síochána (policijas spēku) vai pilnas slodzes aizsardzības spēku personāla darbinieks;
- civildienesta ierēdnis, kuram saskaņā ar darba līguma nosacījumiem ir noteikts tiešs aizliegums kļūt par vietējās pašvaldības deputātu;
- persona, kas strādā vietējā pašvaldībā un neatbilst *2001. gada Vietējo pašvaldību likuma 161. sadaļas 1. punkta b) apakšpunkta* rīkojumā minētajai nodarbinātības klasei, aprakstam vai pakāpei;
- persona, kas strādā veselības aizsardzības ministrijā un kuras amata pakāpe vai apraksts ir noteikts ar veselības un bērnu jautājumu ministra rīkojumu;
- persona, kas izcieš jebkādu valsts kompetentās jurisdikcijas tiesas piespriestu cietumsodu, kura termiņš pārsniedz sešus mēnešus;
- persona, kas nav samaksājusi jebkādu summu vai daļu summas, kuru tai ir noteicis vai licis papildus samaksāt jebkuras vietējās pašvaldības finanšu inspektors;
- persona, kas nav izpildījusi kompetentas jurisdikcijas galīgā sprieduma, rīkojuma vai dekrēta prasības par naudas samaksu vietējai pašvaldībai;
- persona, kas tiek tiesāta vai pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas ir atzīta par vainīgu saistībā ar kādu no šiem nodarījumiem -
  - (i) krāpnieciskas vai negodīgas darbības pret vietējo pašvaldību;
  - (ii) kukuļdošana,
  - (iii) turpinājusi darbību pēc tiesību ierobežošanas.

3. Kurš var balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās?

Ir reģistrēti vairāk nekā 3.5 miljoni vietējo pašvaldību vēlētāju. Parasti jebkurai personai, kas sasniegusi 18 gadu vecumu, ir tiesības būt reģistrētai vietējo pašvaldību vēlētāju sarakstā personas dzīvesvietai atbilstošajā vēlēšanu apgabalā . Lai varētu balsot

vietējo pašvaldību vēlēšanās, pilsonība nav nepieciešama. Parasti, cilvēki vēlēšanu dienā apmeklē vietējo vēlēšanu iecirkni, lai nodotu savu balsi.

4. Vēlētāju reģistrs

Vēlētāju reģistru pastāvīgi uztur reģistrācijas iestādes (apgabalu, pilsētu, kā arī pilsētu un apgabalu domes, kas rīkojas kā reģistrācijas iestādes saskaņā ar vēlēšanu likumiem). Viņu uzdevums ir pēc vajadzības pievienot, dzēst vai atjaunināt datus, lai nodrošinātu pilnīgu un precīzu vēlētāju reģistru. Reģistrācijas iestādēm ir arī jāpublicē spēkā esošais reģistrs pirms vēlēšanu notikuma.. Katram reģistrā iekļautajam vēlētājam ir tiesības balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās. Personas, pie kuru uzvārda ir norādīts burts "L" (Local), var balsot tikai vietējās vēlēšanās.

Personas, kurām ir tiesības balsot pašvaldību vēlēšanās un kuras nav iekļautas reģistrā vai kuru reģistrācijas dati ir novecojuši, var reģistrēties vai atjaunināt datus klātienē iesniedzot veidlapu reģistrācijas iestādē pilsētā vai apgabalā kurā tā pastāvīgi dzīvo, vai tiešsaistē www.checktheregister.ie. Lai pieteikums tiktu izskatīts konkrētajām vietējām vēlēšanām, reģistrācijas pieteikums vai datu atjaunināšanas pieteikums reģistrā ir jāsaņem vismaz 15 dienas pirms vēlēšanu dienas (neskaitot svētdienas, Lielo piektdienu un svētku dienas). Pieteikumiem balsošanai pa pastu un īpašo gadījumu balsošanas pieteikumiem piemēro atšķirīgus termiņus - sk. 5.1. un 5.2. punktus zemāk. Pieteikums, kas saņemts 14. dienā pirms vēlēšanu dienas vai vēlāk, tiks izskatīts tikai pēc vēlēšanu dienas.

Ja pieteikumu nevar aizpildīt tiešsaistē vai ja persona vēlas iesniegt papīra formāta veidlapu, attiecīgās veidlapas var lejupielādēt no tīmekļa vietnes www.checktheregister.ie vai arī tās pieprasīt no reģistrācijas iestādes.

Ja persona dzīvo Dublinā un tai ir verificēts MyGovID, tā var sazināties ar savu reģistrācijas iestādi, izmantojot www.voter.ie.

Attiecīgā reģistrācijas iestāde izskatīs un pieņems lēmumu par katru pieteikumu reģistrēt vai atjaunināt informāciju pēc iespējas ātrāk, un, ja pieteikums tiks noraidīts, persona tiks informēta par noraidījuma iemesliem un tiesībām pārsūdzēt lēmumu apgabala reģistratūrā.

Vēlētājs reģistrācijas iestādes lēmumus var pārsūdzēt apgabala reģistratūrā. Parasti, pārsūdzība jāiesniedz 4 nedēļu laikā no reģistrācijas iestādes lēmuma pieņemšanas dienas, taču, ja ir noteikta vēlēšanu diena, tas mainās. Cik drīz vien iespējams pēc vēlēšanu norises datuma noteikšanas, apgabala reģistratoram ir publiski jāpaziņo pēdējie pārsūdzības saņemšanas datumi attiecībā uz konkrēto vēlēšanu norisi; balsošanas pa pastu vai īpašās balsošanas gadījumā tas notiks ne vēlāk kā 2 dienas pēc pēdējās pieteikuma iesniegšanas dienas.

Plašāka informācija par vēlētāju reģistru atrodama atsevišķā brošūrā "Vēlētāju reģistrs", kas šajā sērijā pieejama departamenta tīmekļa vietnē (www.gov.ie/housing).

5. Alternatīvā balsošanas kārtība

Parasti, vēlētāji balso ierodoties personīgi savā vēlēšanu iecirknī, tomēr noteiktos apstākļos ir pieejami šādi alternatīvi balsošanas veidi.

5.1 Saraksts vēlēšanai pa pastu

Reģistrēšanas iestādes, kā vēlētāju reģistra daļu, sagatavo to vēlētāju sarakstu, kuri izvēlējušies balsot pa pastu. Lai iesniegtu pieteikumus balsošanai pa pastu, ir nepieciešama papildu informācija, dokumenti vai apliecinājumi - prasības atšķiras atkarībā no pieteikuma iemesla un ir norādītas attiecīgajā pieteikuma veidlapā.

Vēlēšanai pa pastu **obligāti jāreģistrē** šādas personu kategorijas:

- pilna laika Aizsardzības spēku (Defence Forces) biedri - tie, kuri dzīvo kazarmās, var būt reģistrēti vai nu kazarmās, vai savā mājas adresē;
- Īrijas diplomāti, kas darba darīšanās atrodas ārzemēs, un viņu dzīvesbiedri/civilie partneri - viņi tiek reģistrēti savā mājas adresē Īrijā.

Vēlēšanai pa pastu **var pieteikties** arī šādas personu kategorijas:

- policijas (Garda Síochána) ierēdņi;
- personas, kas dzīvo mājās un nespēj doties uz vēlēšanu iecirkni slimības vai invaliditātes dēļ;

- personas, kuru nodarbošanās varētu liegt tām vēlēšanu dienā balsot savā vēlēšanu iecirknī, tostarp pilna laika studentiem, kas reģistrēti mājās un dzīvo citur, bet apmeklē izglītības iestādi valstī (*saskaņā ar šo kārtību, vēlēšanu biļetenu nosūta vēlētājam uz mājām, kuram pirms balsošanas zīmes atzīmēšanas un nodošanas pa pastu vēlēšanu komisijas ierēdnim ir jāparūpējas, lai viņa vai viņas identitātes deklarāciju apliecinātu Garda.*);
- vēlētāji, kuri nevar balsot savos vēlēšanu iecirkņos, jo saskaņā ar tiesas lēmumu atrodas apcietinājumā;
- daži vēlēšanu darbinieki, kas strādā vēlēšanu iecirknī ārpus vēlēšanu iecirkņa, kurā viņi dzīvo; un
- personas, kuras uzskata, ka viņu māsaimniecības locekļu drošība tiktu apdraudēta, ja tiktu publicēts viņu vārds un adrese, var pieteikties kā anonīmi vēlētāji - šādi vēlētāji var balsot tikai pa pastu.

Pieteikumu par iekļaušanu vēlētāju sarakstā vēlēšanai pa pastu var iesniegt jebkurā laikā, tiklīdz vēlētājs ir tiesīgs tikt iekļauts vēlētāju sarakstā, tomēr vēlākais datums, līdz kuram var saņemt pieteikumus balsošanai pa pastu saistībā ar konkrētu vēlēšanu notikumu, ir -

- vispārēju vēlēšanu gadījumā - divas dienas pēc Dāil darbības izbeigšanas;
- divas dienas pēc tam, kad ir izdots rīkojums par vēlēšanu dienu, ja tiek rīkotas Dāil papildvēlēšanas;
- prezidenta, Eiropas vai pašvaldību vēlēšanu vai referenduma gadījumā pieteikums reģistrācijas iestādei jāsaņem vismaz divdesmit divas dienas pirms vēlēšanu dienas (izņemot svētdienas, Lielo piektdienu un svētku dienas).

Ja pieteikums ir saņemts pēc norādītā termiņa, tam nebūs nekādas ietekmes uz šo vēlēšanu notikumu.

Cik drīz vien iespējams pēc vēlēšanu datuma noteikšanas, apgabala reģistrators noteiks pēdējos pārsūdzības saņemšanas datumus attiecībā uz konkrēto vēlēšanu pasākumu; balsošanas pa pastu gadījumā tas notiks ne vēlāk kā 2 dienas pēc pēdējās pieteikuma iesniegšanas dienas.

Vēlētājs, kas reģistrēts balsošanai pa pastu, nedrīkst balsot vēlēšanu iecirknī.

5.2 Īpašais vēlētāju saraksts

Reģistrācijas iestādes sagatavo arī īpašo vēlētāju sarakstu, kurā iekļauj vēlētājus, kuri slimo ar kādu slimību vai kuriem ir invaliditāte, kā dēļ viņiem nav fiziski iespējams

doties uz vēlēšanu iecirkni, lai nobalsotu, un kuri uzturas slimnīcās, pensionātos, garīgās veselības aprūpes iestādēs vai līdzīgās iestādēs un kuri vēlas balsot šajās vietās. Pirmreizēja pieteikuma gadījumā tam obligāti jāpievieno reģistrēta praktizējoša ārsta (piemēram, ģimenes ārsta) izziņa.

Pieteikumu var iesniegt jebkurā laikā, tiklīdz vēlētājs ir tiesīgs tikt iekļauts īpašajā vēlētāju sarakstā, tomēr pēdējais datums, līdz kuram var saņemt pieteikumus īpašai balsošanai saistībā ar konkrētu vēlēšanu notikumu, ir -

- vispārēju vēlēšanu gadījumā - divas dienas pēc Dāil darbības izbeigšanas;
- divas dienas pēc tam, kad ir izdots rīkojums par vēlēšanu dienu, ja tiek rīkotas Dāil papildvēlēšanas;
- prezidenta, Eiropas vai pašvaldību vēlēšanu vai referendumu gadījumā pieteikums reģistrācijas iestādei jāsaņem vismaz divdesmit divas dienas pirms vēlēšanu dienas (izņemot svētdienas, Lielo piektdienu un svētku dienas).

Ja pieteikums ir saņemts pēc norādītā termiņa, tam nebūs nekādas ietekmes uz šo vēlēšanu notikumu.

Cik drīz vien iespējams pēc vēlēšanu datuma noteikšanas, apgabala reģistrators noteiks pēdējos pārsūdzības saņemšanas datumus attiecībā uz konkrēto vēlēšanu pasākumu; īpašā balsojuma veida gadījumā tas notiks ne vēlāk kā 2 dienas pēc pēdējās pieteikuma iesniegšanas dienas.

Izņēmuma gadījumā, ja slimnīca, pensionāts vai līdzīga vēlētāja iestāde nav pieejama vēlēšanu iecirkņa prezidējošajam ierēdnim, vēlēšanu iecirkņa pārraudzītājs var piemērot īpašas balsošanas procedūras, piemēram, nozīmēt šim vēlētājam iespēju balsot ar pasta starpniecību.

Vēlētāji ar fizisku invaliditāti, kuri nevar nokļūt vietējā vēlēšanu iecirknī, var saņemt atļauju balsot piemērotākā vēlēšanu apgabala iecirknī.

6. Kad notiek vietējo pašvaldību vēlēšanas?

Vietējo pašvaldību vēlēšanas parasti notiek maijā vai jūnijā ik pēc pieciem gadiem. Faktiskā balsošanas diena, kas ir kopīga visos vēlēšanu apgabalos, tiek noteikta ar

mājokļu, plānošanas un pašvaldību ministra rīkojumu. Ministrs arī nosaka balsošanas laiku, tam jābūt vismaz divpadsmit stundas laikā no plkst. 7.00 līdz 22.30.

7. Kā tiek organizētas vēlēšanas?

Par vēlēšanu norisi katras vietējās pašvaldības vēlēšanās atbild vietējās pašvaldības vēlēšanu komisijas ierēdnis. Vēlēšanu rīkošanas izmaksas sedz vietējā pašvaldība.

Vietējās pašvaldības tiek sadalītas divos vai vairākos vietējos vēlēšanu apgabalos un vēlēšanas katrā vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabalā notiek, ņemot vērā šim apgabalam noteikto deputātu skaitu. 2019. gadā vēlēšanas notika 166 vietējos vēlēšanu apgabalos.

8. Kandidātu izvirzīšana

Vietējo pašvaldību vēlēšanu kandidātu izvirzīšanas periods (nedēļa) ir četras nedēļas pirms balsošanas dienas. Kandidāts var izvirzīt pats sevi vai kandidātu var izvirzīt kāds atbilstošajā vēlēšanu apgabalā reģistrēts vietējās pašvaldības vēlētais. Viena persona var kandidēt vairākos vēlēšanu apgabalos. Kandidātam, kuru izvirzījusi reģistrēta politiskā partija, savai izvirzīšanas veidlapai obligāti jāpievieno politisko piederību apliecinošs dokuments. Ja šāds dokuments nav pievienots, pirms kandidātu izvirzīšanas pieteikumu saņemšanas perioda beigām obligāti jāizpilda kāda no šīm procedūrām:

- 15 atbilstošajā vēlēšanu apgabalā reģistrētiem vietējo pašvaldību vēlētajiem jāizpilda likumā noteikta parauga deklarācija, ko apstiprina zvērestu komisārs, mirtiesnesis, notārs, Garda Síochána (policijas spēku) personāla darbinieks vai reģistrācijas iestādes amatpersona

vai

- kandidātam vai viņa pilnvarotai personai atbilstošajam vēlēšanu komisijas ierēdnim ir jāiemaksā € 100..

Kandidāts savā pieteikumā var norādīt partijas piederību. Ja kandidāts nav iestājies nevienā partijā, personas politiskā piederība var būt apzīmēta kā “Bezpartejisks” (“Non-Party”) vai atbilstošo vietu var atstāt tukšu.

Kandidāts vai viņa izvirzītājs atbild par aizpildītas kandidāta pieteikuma veidlapas iesniegšanu vēlēšanu komisijas ierēdnim līdz vēlēšanu kandidātu pieteikumu iesniegšanas termiņam.

Vēlēšanu komisijas ierēdnim atzinums par kandidāta pieteikuma derīgumu ir jāsniedz vienas stundas laikā pēc iesnieguma saņemšanas, un viņš var atzīt to par nederīgu šādos gadījumos:

- jebkura kandidāta pieteikuma veidlapa nav aizpildīta pareizi vai parakstīta vai,
- ja kandidāta pieteikums ir iesniegts par bezpartejisku personu un viņu ir izvirzījis viens vai vairāki no astoņiem valdības vēlētajiem — pieteikumā minētajai informācijai nevar piekrist nepieciešamajā mērā.

9. Balsojums

Vietējā pašvaldība var izlemt, vai balsošanas informācijas veidlapa ir jāizsniedz katram vēlētajam. Šajā veidlapā ir norādīts balsošanas datums, laiks, vēlētaja reģistrācijas numurs un vēlēšanu iecirknis, kurā vēlētajs var balsot. Vēlēšanu komisijas ierēdnis katram vēlētajam pa pastu nosūta arī balsošanas biļetenu un organizē balsošanas biļetenu nogādāšanu vēlētajiem ar slimību vai invaliditāti, kuri ir reģistrēti īpašajā vēlētāju sarakstā, vairāk informācijas skatīt 5.2. punktā.

Vēlēšanu iecirkņus nosaka apgabala/pilsētas domes/pilsētu un apgabalu domes. Vēlēšanu komisijas ierēdnis nodrošina vēlēšanu iecirkņus katrā balsošanas vietā. Šim nolūkam parasti izmanto skolas vai citas sabiedriskās ēkas. Balsošanas dienā vēlēšanu norisi katrā iecirknī uzrauga prezidējošais ierēdnis, viņam palīdz vēlēšanu iecirkņa komisijas darbinieks. Kandidātu vēlēšanu iecirknī var pārstāvēt aģents, kurš palīdz novērst iespējamus vēlēšanu likuma pārkāpumus.

10. Balsošana

Balsošana apgabalos, kur kandidē vairākas personas, notiek, izmantojot vienas nododamās balss proporcionālās pārstāvības sistēmu.

Vēlēšanu dienā vēlētājs, norādot savu vārdu, uzvārdu un adresi, vēlēšanu iecirknī pieprasa vēlēšanu biļetenu. Vēlētājam jāuzrāda personu apliecinošs dokuments, pretējā gadījumā viņam nav tiesību balsot.

Personas identificēšanai ir derīgi šādi dokumenti:

- (i) pase;
- (ii) autovadītāja apliecība;
- (iii) darbinieka apliecība ar personas fotogrāfiju;
- (iv) izglītības iestādes izsniegta studenta apliecība ar personas fotogrāfiju;
- (v) ceļošanas dokuments ar personas vārdu, uzvārdu un fotogrāfiju;
- (vi) bankas grāmatiņa, krājgrāmatiņa vai kredītapvienības grāmatiņa, kurā norādīta vēlēšanu apgabalam atbilstoša adrese;
- (vii) sabiedrisko pakalpojumu karte;
- (viii) pagaidu uzturēšanās izziņa;
- (ix) Valsts policijas (Garda) Imigrācijas dienesta izsniegta apliecība;
- (x) Īrijas uzturēšanās atļauja;

vai tālāk minētie dokumenti, kuriem ir pievienots papildu dokuments, kas apliecina īpašnieka adresi vēlēšanu iecirknī

- (xi) čeku grāmatiņa;
- (xii) čeku karte;
- (xiii) kredītkarte;
- (xiv) dzimšanas apliecība;
- (xv) laulības apliecība.

Pēc tam, kad prezidējošais ierēdnis ir pārliecinājies par vēlētāja identitāti, vēlēšanu biļetens tiek apzīmogots ar atbilstošu zīmogu un izsniegts vēlētājam.

Vēlētājs balso aizklāti, balsošanas kabīnē. Kandidātu uzvārdi vēlēšanu biļetenā ir norādīti alfabēta secībā kopā ar fotogrāfiju, informāciju par politisko piederību un partijas emblēmu, ja tāda ir pieejama. Balsotājs norāda savas izvēles secību, pretī pirmā vēlamā kandidāta uzvārdam pierakstot ciparu 1, otrā — 2, trešā — 3 utt. Šādi vēlētājs vēlēšanu komisijas ierēdnim norāda, ka balso par otro vēlamo kandidātu, ja pirmais vēlamais kandidāts tiek ievēlēts vai izslēgts. Tas pats attiecas uz otro vēlamo kandidātu — balss var tikt nodota par trešo vēlamo kandidātu utt. Balsotājs saloka vēlēšanu biļetenu, lai paslēptu tajā veiktās atzīmes, un iemet zīmi aizzīmogotā vēlēšanu urnā. Katra persona vēlēšanās var balsot tikai vienreiz.

Personām ar redzes traucējumiem, fizisku invaliditāti vai lasītprasības un rakstprasības problēmām drīkst palīdzēt prezidējošais ierēdnis vai viņa palīgs. Personas ar redzes traucējumiem balsošanai var izmantot arī vēlēšanu zīmju veidni (pieejama katrā vēlēšanu iecirknī). Tās ir ierīces, ko var piestiprināt vēlēšanu biļetenam, lai vēlētāji ar redzes traucējumiem varētu balsot aizklāti. Balsošanas zīmju veidne darbojas kopā ar bezmaksas tālruņa numuru 1800, kas informē klausītāju par kandidātiem secībā, kura atbilst balsošanas biļetena zīmju veidnē norādītajiem numuriem. Bezmaksas tālruņa numurs ir pieejams tiem, kas vēlas izmantot veidni cik drīz vien iespējams pēc vēlēšanu kandidātu nomināciju saņemšanas. Šis numurs ir aktīvs līdz pat vēlēšanu dienai (ieskaitot).

Prezidējošais ierēdnis var pavēlēt apcietināt jebkuru personu, kuru viņš tur aizdomās par vēlēšanu likuma pārkāpšanu.

11. Balsu skaitīšana

Balsu skaitīšanas kārtība

Visas vēlēšanu urnas tiek nogādātas vietējās pašvaldības centrālajā balsu skaitīšanas vietā. Kandidātu aģenti drīkst atrasties balsu skaitīšanas vietā, lai novērotu balsu skaitīšanas procesu. Pirms balsu skaitīšanas sākuma aploksnes ar vēlēšanu biļeteniem, kas saņemti pa pastu un no īpašajiem balsotājiem, kandidātu aģentu klātbūtnē tiek atvērtas un pievienotas pārējiem vietējās pašvaldības vēlēšanu biļeteniem.

Balsu skaitīšana tiek sākta plkst. 9.00 nākamajā dienā pēc balsošanas dienas. Tiek atvērtas visas vēlēšanu urnas, un vēlēšanu biļetenu skaits tiek salīdzināts ar prezidējošā ierēdņa pievienoto atskaiti. Pēc tam biļeteni tiek rūpīgi sajaukti un sašķiroti pēc tajos norādītā pirmā vēlamā kandidāta. Nederīgi biļeteni netiek ņemti vērā.

Kvota:

Kvota ir kandidāta ievēlēšanai nepieciešamais minimālais balsu skaits. To nosaka, derīgo vēlēšanu biļetenu kopējo skaitu dalot ar skaitli, kas ir par vienu lielāks nekā ievēlamo deputātu skaits, un rezultātam pieskaitot vienu. Tas nozīmē, ja ir saņemti 40 000 derīgu vēlēšanu biļetenu un ir jāievēl 4 deputāti, šī kvota ir 8001. Šajā piemērā ir redzams, ka kvotu var sasniegt tikai četri kandidāti (ievēlamo deputātu skaits).

Balsu atlikuma nodošana citiem kandidātiem:

Pirmajā balsu skaitīšanas reizē par ievēlētu tiek uzskatīts jebkurš kandidāts, kurš ieguvis vai pārsniedzis kvotai atbilstošo balsu skaitu. Ja kandidāts ir ieguvis vairāk balsu, nekā to nosaka kvota, atlikušās balsis proporcionāli tiek nodotas pārējiem kandidātiem tālāk norādītajā veidā. Ja balsis par kandidātu visās zīmēs ir nodotas kā par pirmo vēlamo kandidātu, visas šīs vēlēšanu zīmes tiek sašķirotas atsevišķās daļās pēc tajās norādītā nākamā vēlamā kandidāta. Zīmes ar citiem kandidātiem nenododamām balsīm (zīmes, kurās nav norādīti citi vēlamie kandidāti) tiek sašķirotas atsevišķi. Ja šis atlikums ir vienāds vai lielāks par citiem kandidātiem nododamo balsu skaitu, katrs atlikušais kandidāts saņem visas balsis no atbilstošās citiem kandidātiem nododamo balsu zīmju daļas. Ja šis atlikums ir mazāks par citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu skaitu, katrs atlikušais kandidāts no atbilstošās citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu daļas saņem balsu skaitu, ko aprēķina šādi:

Atlikums × daļā ietilpstošo biļetenu skaits

Kopējais citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu skaits

Ja citiem kandidātiem nododamo balsu zīmju skaits rada atlikumu, tiek pārbaudīta tikai pēdējā šim kandidātam nodoto balsu zīmju daļa, tā tiek apstrādāta tāpat kā pirmā vēlamā kandidāta balsu atlikums. Ja kvotu ir pārsnieguši vairāki kandidāti, vispirms sadala lielāko atlikumu.

Kandidāta izslēgšana:

Ja nevienam kandidātam nav balsu atlikuma vai atlikums nav pietiekams, lai ievēlētu kādu no atlikušajiem kandidātiem vai būtiski ietekmētu balsu skaitīšanas rezultātu, kandidāts ar vismazāko balsu skaitu tiek izslēgts un zīmēs par viņu nodotās balsis tiek nodotas pārējiem kandidātiem saskaņā ar zīmēs norādītajiem datiem par nākamajiem vēlamajiem kandidātiem. Ja vēlēšanu zīmē nodotā balss ir jānodod citam kandidātam, bet šajā zīmē norādītais otrais vēlamais kandidāts jau ir ievēlēts vai izslēgts, balsi nodod trešajam vēlamajam kandidātam utt.

Balsu skaitīšanas pabeigšana:

Balsu skaitīšana turpinās, līdz ir ievēlēti visi deputāti. Ja atlikušais ievēlamo deputātu skaits ir vienāds ar to kandidātu skaitu, kuriem balsu skaitīšana turpinās, atlikušie kandidāti tiek pasludināti par ievēlētiem arī tad, ja vēl nav sasnieguši kvotu.

Balsu pārskaitīšana:

Vēlēšanu komisijas ierēdnis var pārskaitīt visas vai konkrētas zīmes jebkurā skaitīšanas brīdī. Kandidātam vai kandidāta vēlēšanu aģentam ir tiesības lūgt pārskaitīt kādas konkrētas daļas zīmes vai pilnībā pārskaitīt visās daļās ietilpstošās vēlēšanu zīmes. Pārskaitīšanas laikā nedrīkst sajaukt zīmju kārtību. Ja tiek atklāta būtiska kļūda, zīmes jāskaita vēlreiz, sākot ar šīs kļūdas rašanās vietu.

12. Vēlēšanu rezultāti

Kad balsu skaitīšana ir pabeigta, vēlēšanu komisijas ierēdnis publiski paziņo vēlēšanu rezultātus un nosūta ievēlēto deputātu uzvārdus atbilstošajai vietējai pašvaldībai.

Ja kandidāts ir ievēlēts par deputātu vairākos vēlēšanu apgabalos, trīs dienu laikā pēc publiskas rezultātu paziņošanas viņam jāsniedz rakstisks paziņojums par apgabalu, kuru pārstāvēs. Pārējie deputātu mandāti tiek uzskatīti par deputātu pagaidu mandātiem.

13. Lūgumraksta iesniegšana tiesā

Jebkura persona, kas sasniegusi 18 gadu vecumu, var apstrīdēt vietējo pašvaldību vēlēšanu rezultātus, iesniedzot lūgumrakstu iecirkņa tiesā 28 dienu laikā pēc rezultātu pasludināšanas. Vēlēšanu rezultātus var apstrīdēt, pamatojoties uz kvalifikācijas trūkumu, ierobežojumiem, šķēršļiem vai traucējumiem vēlēšanu norisē, kļūdām vai citām nepilnībām. Vēlēšanu lūgumraksta izskatīšanas laikā iecirkņa tiesai ir jānosaka, vai vēlēšanu rezultāti ir pareizi, un šajā nolūkā tā var pieprasīt balsu pārskaitīšanu. Tiesa vēlēšanu rezultātus var atzīt par spēkā neesošiem visā vēlēšanu apgabalā vai kādā tā daļā un šādā gadījumā tiks izsludinātas jaunas vēlēšanas, lai nodrošinātu nepieciešamo deputātu skaitu.

14. Priekšsēdētājs/Mērs

Vietējās varas iestādes vai pašvaldību rajona domes deputāti (pašvaldību deputātu gadījumā, pēc 2019. gada vietējās pašpārvaldes vēlēšanām) katrā gada sanāsmē ievēl iestāžu vai pašvaldību apgabalu deputātu, kas ieņem priekšsēdētāja vai Cathaoirleach amatu (dažkārt dēvēts par mēru vai lordmēru). Priekšsēdētājs pārrauga visas domes vai pašvaldības rajonu deputātu sanāksmes.

15. Deputātu pagaidu Mandāti

Deputātu pagaidu mandātus pārstāvībai ievēlētās vietējās pašvaldībās apstiprina atbilstošā pašvaldība. Šādi apstiprinātie deputāti ieņem savus amatus līdz nākamajām vēlēšanām tāpat kā pastāvīgi ievēlētie deputāti.

16. Izdevumi un ziedojumi

1999. gada Vietējo pašvaldību vēlēšanu (ziedojumu un izdevumu publiskošanas) likumā ir noteiktas prasības attiecībā uz politiskajiem (partiju) ziedojumiem un vēlēšanu izdevumiem, kas attiecas uz vietējo pašvaldību ierēdņiem, politiskajām partijām, trešajām personām un vietējo vēlēšanu kandidātiem.

Izdevumi

Izdevumu ierobežojumi, kas pirmo reizi tika ieviesti attiecībā uz 2009. gada vietējo pašvaldību vēlēšanām, ir pārskatīti 2014. gada Vietējo pašvaldību reformu likumā. Ierobežojums ir atkarīgs no iedzīvotāju skaita vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabalā.

Vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabals	Kandidāta tēriņu ierobežojums
Iedzīvotāju skaits pārsniedz 35 000	€ 15 350
Iedzīvotāju skaits ir no 18 001 līdz 35 000	€ 13 600
Iedzīvotāju skaits ir 18 000 vai mazāk	€ 11 500

Kandidātam, kuru ir izvirzījusi kāda politiskā partija, 10% no sava tēriņu ierobežojuma ir automātiski jāpiešķir partijas nacionālajam pārstāvim. Piemēram, partijas kandidāts, kura tēriņu ierobežojums ir € 15 350, automātiski piešķir € 1535, ko izmanto partija. Tātad spēkā esošais ierobežojums ir € 13 815. Šis 10% cipars var tikt palielināts vai samazināts, ja kandidāts un nacionālais pārstāvis iepriekš par to rakstiski vienojas.

Par tēriņiem, kas saistīti ir vēlēšanās un kas ir radušies periodā pirms vēlēšanās, ir jāziņo atbilstošajām vietējām varas iestādēm, un šie izdevumi nedrīkst pārsniegt noteikto ierobežojumu. Izdevumu perioda sākuma datums tiek noteikts ar ministra rīkojumu pirms vēlēšanās, un tam ir jābūt 50-60 dienas pirms vēlēšanu dienas. 90 dienu laikā no balsošanas dienas katram kandidātam ir jāiesniedz savu izdevumu pārskats.

Ziedojumi

Maksimālā summa, kādu vietējās pašvaldības ierēdnis vai vietējo vēlēšanu kandidāts drīkst pieņemt no viena ziedotāja vienā kalendārajā gadā, ir € 1000. Vietējai varas iestādei iesniegtajā pārskatā ir jāiekļauj detalizēta informācija par tiem ziedojumiem, kas pārsniedz € 600. Kandidātam vai vietējās pašvaldības ierēdnim, kas naudas ziedojumos saņem vairāk nekā € 100, finanšu iestādē ir jāatver un jāuztur politisko ziedojumu konts.

Daži konkrētu veidu ziedojumi ir aizliegti. Ir aizliegts pieņemt tādus anonīmus ziedojumus, kuru summa pārsniedz € 100. Tāpat ir aizliegts pieņemt ziedojumus skaidrā naudā, ja to summa pārsniedz € 200. Uz korporatīvajiem ziedojumiem, kas pārsniedz € 200, attiecas īpaši noteikumi - ziedotājam ir jābūt reģistrētam Civildienesta standartu komisijā un ir jānodrošina pierādījums, ka korporācija ir apstiprinājusi šo ziedojumu.

17. Vietējo pašvaldību vēlēšanu tiesiskās normas

Likums, kas regulē vietējās vēlēšanas, galvenokārt ir šāds ar grozījumiem:

- Local Elections (Petitions and Disqualifications) Act 1974
- Electoral Act 1992
- Local Elections Regulations 1995
- Electoral Act 1997
- Local Government Act 1998
- Local Elections (Disclosure of Donations and Expenditure) Act 1999

- Local Government Act 2001
- Local Government Reform Act 2014
- Electoral Reform Act 2022

Tos var iegādāties un izlasīt adresē: Government Publications, Office of Public Works, Jonathan Swift ielā, Trimā, Mītas grāfistē, vai apskatīt vietnē www.irishstatutebook.ie.

18. Citas brošūras

Departamenta mājaslapā (www.environ.ie) pieejamas šādas šīs sērijas brošūras:

- How the President is Elected (Kā notiek prezidenta vēlēšanas)
- How the Dáil (House of Representatives) is Elected (Kā tiek ievēlēta Pārstāvju palāta Dáil)
- How the Seanad (Senate) is Elected (Kā tiek ievēlēts Senāts (Seanad))
- European Parliament: How Ireland's MEPs are Elected (Eiropas Parlaments: Kā Īrijā ievēl Eiropas Parlamenta deputātus)
- The Referendum in Ireland (Referendums Īrijā)
- The Register of Electors (Vēlētāju reģistrs)
- Information for Voters with Disabilities (Informācija vēlētājiem ar invaliditāti)

MĀJOKĻU, PAŠVALDĪBU UN KULTŪRAS MANTOJUMA DEPARTAMENTS

2023. gada maijs

gov.ie/housing

